

Nieuwsbrief 1

Dierpraktijk Filax

PRESTATIEVERBETERING BIJ (DRESSUUR)PAARDEN DOOR HUN ALGEHEEL WELZIJN TE OPTIMALISEREN (deel 1)

Week 40 - 2019

Hoe kun je de prestaties van (dressuur)paarden verbeteren?

Door hun algeheel welzijn te optimaliseren. Dit geldt echter niet alleen voor dressuurpaarden, maar eigenlijk voor alle paarden!

Paarden houden/paardrijden is een wijdverbreide en fijne hobby. Overall zijn er maneges, pensionstallen, wedstrijdshallen enzovoort.

Een belangrijke vraag voor alle paardenliefhebbers is:

Hebben we voldoende kennis van het “wezen” paard: het natuurlijke gedrag van het paard. Welke lichaamssignalen zendt het uit en wat wil het ons daarmee vertellen. In veel gevallen is deze kennis onvoldoende. Dat is jammer, omdat er heel vaak mentale en/of fysieke problemen kunnen ontstaan door een gebrek aan deze kennis. Een paard wat zijn natuurlijk gedrag binnen de moderne tijd waarin wij leven kan volgen, zal zich prettiger voelen. Een paard waarvan de uitgezonden signalen opgepikt worden door de mens, heeft minder kans op mentale en/ of fysieke problemen. Deze signalen zijn voor iedereen te leren, als men er open voor staat.

Belangrijke punten in het natuurlijke gedrag van het paard zijn:

BIJ EEN GROEP HOREN:

Het paard is een prooidier en door deel uit te maken van een groep, is het minder kwetsbaar voor roofdieren. Het geeft een gevoel van veiligheid. Een groep geeft ook de mogelijkheid voor sociaal contact, denk b.v. aan het krauwen. Dit is niet enkel voor het schoonmaken van de vacht, maar geeft ook het gevoel “erbij” te horen (veiligheid).

VOEDSEL VERGAREN:

Paarden besteden in het wild zo’n 60% van de dag aan het vergaren van voedsel. Het maag-darmstelsel is erop berekend, dat het 80% van de tijd gevuld is met een vrijwel constante sobere aanvoer van voedsel. Wilde paarden voeden zich voornamelijk met gras, aangevuld met seizoensgebonden aanbod b.v. eikels, vruchten, bast en takjes. Paarden leggen al grazend in een langzaam tempo (hapje, stapje) wel 5 tot 10 km per etmaal af. Men kan zich voorstellen dat zo’n langzame beweging goed is voor een optimale spijsvertering.

DE MOGELIJKHEID OM DE TOTALE OMGEVING TE KUNNEN OVERZIEN:

Een paard is een vluchtdier (prooidier) en het is van levensbelang om een goed beeld van de omgeving te hebben, ook tijdens het eten en drinken. Bij het slapen en rusten in kudde-verband houdt er altijd 1 paard de wacht, deze taak wordt afgewisseld. In een groep stemmen paarden zich altijd op elkaar af.

Bovenstaand gedrag zit verankerd in de oer-genen van het paard. Het is uitermate belangrijk om hier ook heden ten dage als mens aandacht aan te geven.

In hoeverre zijn deze voor het paard zo belangrijke gedragspunten voldoende aanwezig in de huidige paardenhouderij?

We gaan eerst eens kijken hoe paarden nog op veel plaatsen zijn gehuisvest, namelijk in paardenboxen. Meestal hebben paardenboxen dichte wanden en aan de voorkant een traliedeur, die bovendien vaak gesloten is. Paarden die een groot gedeelte van de dag in deze boxen staan hebben geen mogelijkheid tot sociaal contact en maken geen deel uit van een groep. Ook kunnen zij hun totale omgeving niet overzien. Voor paarden met dit soort huisvestingen is het te hopen dat ze overdag in de wei komen.

Weidegang met een groep (een groep kan al uit 2 paarden bestaan), geeft de mogelijkheid tot sociaal contact, het aangaan van vriendschappen en groepsvorming. Enkel een paard wat verstoten of verjaagd is, om wat voor reden dan ook, leeft alleen. Weidegang geeft ook de mogelijkheid tot het eten van gras en het krijgen van de nodige prikkels.

Een punt van aandacht: Met regelmaat zien we een paard alleen in de wei staan. Een paard wat altijd alleen wordt gehouden, kan zijn natuurlijk gedrag niet volgen en dit is niet bevorderlijk voor een evenwichtige mentale balans.

Een paard staat nooit vrijwillig alleen!

Bij het vergaren van voedsel zijn er voor veel paarden in de huidige tijd ook nogal wat problemen.

Denk b.v. aan de bodembedekking van de box.

Stro geeft nog de mogelijkheid om te knabbelen, maar zaagsel of vlas....

hier is niets mee aan te vangen voor een paard.

Eventuele ademhalingsproblemen of allergieën kunnen redenen zijn om geen stro te gebruiken, maar dat is een onderwerp voor een andere nieuwsbrief.

Veel paarden krijgen ook het hardvoer in afgemeten porties, meestal zo'n 3x per dag.

We hebben het al eerder besproken, een constante aanvoer van ruwvoer is uitermate belangrijk voor de goede functionering van het spijsverteringsstelsel. Het is namelijk volledig ingericht om cellulose te verteren. De dikke- en blindedarm zijn bij het paard gigantisch groot en omgetoverd tot een fermentatievat. Krachtvoer heeft als energiebron o.a. koolhydraten. Deze zijn energierijk, zodat ze niet onbepaald gevoerd kunnen worden. Indien er in de box niet voldoende ruwvoer (hooi) wordt verstrekt wordt er niet tegemoetgekomen aan de grote behoefte van het paard om te foerageren (het krachtvoer is immers zo op en de drang om verder te gaan met voedsel verzamelen is niet bevredigend) dit geeft ook een ander probleem: **Verveling**.

Gelukkig zien de meeste paardenhouders tegenwoordig wel in dat het van groot belang is om voldoende ruwvoer aan te bieden o.a. voor de aanmaak van de speekselproductie. Dat zorgt voor een evenwichtige zuurgraad waardoor de kans op maagzweren sterk wordt verminderd.

Denk ook eens na over de plaatsing van de voerbakken. Vaak hangen ze aan een blinde muur zodat het paard geen overzicht van zijn omgeving heeft. Ook zijn ze vaak te hoog opgehangen, zodat het paard niet met ontspannen nek kan eten.

Als we deze aandachtspunten onder de loep nemen komt de vraag:

Waarom worden paarden al heel lang volgens deze manier gehouden?

(Meestal zijn dit paarden waar een prestatie van wordt gevraagd in wat voor vorm dan ook)

De vraag is nog steeds moeilijk te beantwoorden. Stereotype gedachtenpatronen (noem het conservatisme) spelen naar mijns inziens zeker een rol.

Denk b.v. aan weidegang.

Een veel gehoord argument is, dat het paard hiermee te veel energie kwijtraakt die het nodig heeft voor de training. Paarden die elke dag op de wei staan, zullen niet als een dolle blijven rondrennen. Er ontwikkeld zich door de weidegang juist een kalmte en tevredenheid, die enkel maar positief op een training kan werken.

Verder is er nog de gedachte over de zgn. **grasbuik**. Wanneer het paard echter verantwoord wordt getraind (in dit geval zijn de buikspieren belangrijk) zal er geen 'chronische' grasbuik ontstaan. Veel ruiters zijn ook erg bang voor blessures, ontstaan tijdens de weidegang. Die kans is altijd aanwezig, maar mag niet opwegen tegen het grote voordeel van mentale balans van weidegang.

Bovendien, zoals eerder is genoemd, zal wellicht een paard wat heel lang in zijn box heeft gestaan eerst wat kapriolen en sprintgedrag gaan vertonen en dit maakt de kans op blessures juist groter. Soms hoor je mensen praten, als ze een paard keihard zien rondrennen, bokken in de wei: "Jee, dat is een vurig paard!" Dit kan een vurig paard zijn, maar meer waarschijnlijk is, dat het paard op dat moment uiting geeft aan zijn opgekropte energie en wellicht te lang op stal heeft gestaan.

In de volgende nieuwsbrief gaan we het hebben over de training en het berijden van paarden.

Vriendelijke groet,

Elly Lucieer

